

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1627
Toplantı Tarihi/Sayısı : 1.12.2022/27
Karar Numarası : 2022/864
Başvuran : H. A.
Başvuran Vekili : --
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : --
Muhatap Adres :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1.7417 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 2547 sayılı Kanun'a eklenen Geçici 83'üncü maddenin hukuka aykırı yorumlandığı iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

2. Başvuran, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim dalında yüksek lisans programına kayıtlıyken süresi içinde yüksek lisans programını tamamlayamaması sebebiyle kaydının silindiğini, bu zaman zarfında hakkında soruşturma başlatıldığını ve İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanarak silahlı terör örgütüne üye olma suçundan yedi yıl altı ay hapis cezasına mahkûm edildiğini ve cezasının kesinleştiğini, 05.07.2022 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7417 sayılı Kanun'un 35'inci maddesi ile öğrenci affına dair düzenleme yapıldığını, bu doğrultuda yüksek lisans programına kaydının yenilenmesi için Sosyal Bilimler Enstitüsüne başvuru yaptığını ancak Enstitü Müdürlüğü tarafından 12.09.2022 tarihinde silahlı terör örgütüne üye olma suçundan hüküm giymiş olması sebep gösterilerek öğrenci affından faydalanamayacağına dair karar verildiğini, Kanun'da af kapsamından yalnızca terör örgütü iltisakı nedeniyle kaydı silinenlerin faydalanamayacağına ifade edildiğini, ancak kendisinin kaydının süresi içerisinde mezun olamaması sebebiyle 2018 yılında silindiğini, hakkındaki Mahkeme hükmü sebep gösterilerek aftan faydalandırılmamasının hukuka aykırı olduğunu, kanun önünde eşitlik ilkesi ile eğitim hakkının ihlal edildiğini iddia etmekte; İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün Kanun'u hukuka aykırı yorumlaması sebebiyle ihlal edilen haklarının tespit edilerek uygun görülecek tazminatın tarafına ödenmesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 31887 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7417 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 35'inci maddesinde: "2547 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.... terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı nedeniyle ilişkisi kesilenler hariç, her ne sebeple olursa olsun ilişkisi kesilenler ile bir programı kazanarak kayıt yapma hakkı elde ettikleri halde kayıt yaptırmayanlar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört ay içinde ilişkilerinin kesildiği veya kayıt hakkı kazandıkları yükseköğretim kurumuna başvuruda bulunmaları şartıyla bu

Kanunun 44'üncü maddesinde belirtilen esaslara göre 2022-2023 eğitim-öğretim yılında öğrenimlerine başlayabilirler. ..." hükmü yer almaktadır.

4. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde: *"Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."* denmektedir.

5. Mezkûr Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesinde ayrımcılık yasağı: *"(1) Herkes hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır."* şeklinde hükme bağlanmıştır.

6. Mezkûr Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde: *"İnsan hakları ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"; (g) bendinde: "Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"; (i) bendinde: "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"* Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun görevleri arasında sayılmıştır.

7. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesi: *"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir."* hükmünü haizdir.

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi: *"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."* şeklindedir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak

ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. Bununla birlikte, başvuranın 05.07.2022 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7417 sayılı Kanun'un 35'inci maddesinde yer alan öğrenci affına dair düzenlemeden yararlanma talebinin İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün anılan Kanun'u hukuka aykırı bir şekilde yorumlaması nedeniyle reddedildiği iddiasına ilişkin başvurusunun, 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde Kurumun başvuru incelemesi yapacağı alanlar olarak belirtilen ayrımcılık yasağı ve ulusal önleme mekanizması kapsamında değerlendirilemeyeceği tespit edilmiştir.

12. Başvuranın dilekçesi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesine göre Kurumun görev alanına girmeyen başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 01.12.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye